

— Վէտսմէնճէ վէ Բուսնու գտնմիր հողարը միւթաճիւտի Մ. Պարգլի իւն Ս. Իսման-Փօրթ, Պիւքրէշտէն Լէր — Լէօյէ գատար օն իքի սաաթ մէսաֆէ մահալէ, օն իւն միլիօն եէտի եիւղ տօգսան պէշ պին Փրանգ եանի 124.155 քիսէ ագճէ մասրաֆ իւն, պիր տէ-միր եօլու ինչասընը Սէմէ քէթէյն իմարէ-թիլէ մօգալէլէ իտիպ, օն իքի պէնտ իւ-զէրինէ թարաֆէյնտէն պիր շարթնամէ թէ-աթթի զուլնմուշ, վէ մէղքիւր շարթնամէ մասլինէ նաղարէն, Սէմէ քէթէյն իտարէ-սի մէպլաղի մէղքիւրուն թէտիյեկսի իչին, սէնէվի եիւղտէ տօգուղ Փայիլ, վէ եիւղտէ իւն իֆայի տէյն ագճէսի օլարագ, սէնէտէ պիր միլիօն ալթը եիւղ էլլի պին ալթը եիւղ Փրանգ վէրիպ, Փայիլի սէնէվի իւն, իֆայի տէյն իչին վէրիլէճէք ագճէնին միւտթէթի միւնգաղիյեկսի օն ալթը սէնէ միւթէկ օ-լաճաղը, վէ իշ պու մասրաֆա Սէմէ քէ-թէյն մէմիաճա վարիտաթը գարշըթ թու-թուլտուղու անլաշըմըշ տըր :

Թաշլըգ վէ պալլան օլմայան. վէ ճէսիմ քէօրիւ վէ սէտտ կիպի շէյլէր ինչասը իգ-թիլա իթմէյէն արաղի իւղէրինտէ տէմիր հողարընըն պիր սաաթըգ մահալինին թան-դիմի ալթը պին քիսէ ագճէյէ միւթէվագ-գըթ օլարագ, պունուն պէշ պին քիսէսի հալընըլ ամէլիյաթը թիւրապիյեկսի, վէ սաաթտա ալթը եիւղ քիսէսի տէմիր մաս-րաֆրէն, վէ տէօրթ եիւղ քիսէսի տախի, արապա վէ էպիյէ, վէ քեաֆթէյի էտէվաթ վէ լէվաղիմաթ մասրաֆըյա, մէմուրլար մա-աշընա մախտուս օլուպ, ինտ էլ ճիսապ պիր սաաթըգ եօլ ալթը պին քիսէ իւն վիւճու-տէ կէշտիկի մուսատտագ վէ միւսէլէմ տիր :

Լէր — Կէօյտէն Պիւքրէշտէ գատար զայլէթ տիւղ օլա օլարագ, արա եէրտէ ճիւ պայիր օլմատըղըն նաղարէն, պու եօլտա ալթը պին քիսէ տախի կիթմէյէճէկի պէտիճի օլուպ, պունունլա պէրապէր օ գատար ագճէ սարթը ֆարղ օլունտուղու ճալտէ տախի, օն իքի սաաթըգ մահալին մասրաֆը եէթմիշ իքի պին քիսէ տիմէք օլմասըյըլա, հօգարտա պէյան օլունան եիւղ եիկիրմի տէօրթ պին քիսէյէ վարընճայա գատար, էլլի իքի պին քիսէ ագճէսի Փաղա վէ ղիյատէ օլմագ լաղըմ կէլը :

— Պայար օղու Երուսաղէմ խանէսինտէ օ-լան շարապ Փըշըլարընտան աղըլ աղըգ պիր Փըշը, օրճագ սու իւն ճաշանըպ թէմիլէն-մէք իչին խանէսինին պիր մահալինէ գօնու-լարագ ճաղըլանմըշ օլունուղու ճալտէ, մէր-գուսուն օն եաշընտա օղու Իսթիֆան ախ-շամտան սօնրա քիմսէ կէօրմէքսիլին իչինէ կիրիպ օթուրմուշ, վէ վալիտէսի, չօճուղուն օրատա օլունուղուն պիմէյէրէք, վէ գարան-ըգ միւնասէպէթիլէ Փըշընըն իչինի կէօրէ-մէյէրէք, պիր գաղան գալնամըշ սույու Փը-

շը իչինէ տէօրմիւշ օլմասըյըլա, օլ անտէ չօ-ճուգ էկէրիք Փիրեատ իթմէսիլէ տէր ագապ չըգարըմըշ իսէտէ, պիւթիւն միւճուտի եան-մըշ օլունուղունտան, տէր ճալ միւթէսիլէն վէֆաթ իյլէտիկի մահալինտէն իշար օլուն-մուշ տուր :

— Սիտին սանճաղընա թապի Բտիյէ գա-ղարընտա մէքրիւն մէհաճիլինի Զէրաքէսէ-տէն պիր առէմ Սըրպիյէ խաթթը իմթի-յաղը օլան չիթտէն էօթէ թարաֆա կէչ-միշ, վէ մէրգուս Զէրքէսին զարիպ իւտտի-յար վէ միւպթէտի օլմասը ճիճէթիլէ, եէտինտէ միւրոթը թէղքէրէսի պուլունմամըշ օլունուղունտան, քէնտիսի Սըրպըլար թարա-ֆընտան թուրքուպ, թէվգիթ օլունարագ, պու միսիլիւ թէղքէրէսի օլունարըն պէրու-թարաֆա իյատէսի լաղըմ իքէն, կէօնտէ-րիլմէյիպ, պիշարէ էլտէ վէ թահթը թէվ-գըթտէ օլունուղու ճալտէ, Սըրպըլար թարա-ֆընտան գաթը ու իտամ օլունմուշ օլունուղու ֆիշտիլմիշ տիր :

— Սարաշտան ճօկսմէր 27 տէ եաղըմըշ օլան պիր մէքթուպ, պիր ճաֆթա պիր տու-թուսուղուն եանընտա պէքէտիքտէն սօնրա, տիւնքի կիւն էլիմիլէ կէչմիշ տիր :

Սէղքիւր մէքթուպ, էմիյէթէ շայան պիր զաթ գալէմիտէն չըգմըշ օլունուղու ճալ-տէ, Երուսաղէ աղա ճագգընտա շու աթիտէ-քի, էվվէլքի եաղարըմըլը թաստիգ իթմէք-տէ օլան մալիւմաթըլար տէրճ իյլէմէքտէ տիր :

— Երուսաղէ աղայա մահալինէ պէշ պին ղու-րուշ վէրիլէրէք, օրատա րահաթ իթմէսի նիյէթիլէ, ֆամիլեաթ պիրիքտէ օլունուղու ճալտէ, տէվէթիլու Տէրվիշ բաշա ճաղըթէթ-լէրի թարաֆընտան, 50 նէֆէր սիւարի ա-կէրինին էմիլ մուհաֆաղասընա թէսիլմ օլու-նարագ, Եօղղատա կէօնտէրիլմէք իւղը եօ-լա չըգարըլըր : Զալ պու քի Զաճընտան 6 սաաթ մէսաֆէտէ օլան Ֆէքէ թապիր օլու-նա եալլայա եէթիշտիլէրինտէ, վէ մահէլ-լի մէղքիւր էճալիսի, մէրգուսուն օլ ճալտէ կէօթիլէրիլտիլիւն կէօրտիլքէրինտէ, զայ-րէթինի էէքմէյէ չըգըշըլար, վէ պու արատա մէրգուսուն թարաֆիլէրինտէն պինլէրճէ քէսան պաշընա պիրիքիլէր, վէ քէֆի լիվա-յի իսեան իտէրլէր, վէ մէրգուսուն սաաթիլի շահանէնին էլինտէն ալըլար :

— Երգուսուն սիւարիլէր մէքպուրի կէրի տէօնէրէք, կիտիպ քէյֆիյէթի ճալի, բա-շայի միւշարիլէյ ճաղըթէթլէրինէ իֆատէ ի-տէրլէր :

— Սիւշարիլէյ ճաղըթէթլէրի թարաֆընտան, մէրգուսուն տէրտէսթի զապթ օլունմասը նի-յէթիլէ, անինտէ պիր գաշ թապուր աաա-քիր իրսալ օլունտուգտան պաշգա, Զաճըն-Զալարը աախի, քիլիսէլէրին զանգարընը չալարագ, պիք եէրէ թէճէմիւ իտէրլէր, վէ

ալէթթաճիլ Դիւլէրինտէն իքթիլին նէֆէր գա-տար պէհատըլարը բիւր սիլաճ օլարագ, ա-սաթիլի շահանէ իւն պիրլէքտէ, ասըլարըն իւղէրլէրինէ կիտէրլէր :

— Երուսաղէ աղա պու քէյֆիյէթի իշիթտիլի կիպի, տաղարա գաշարագ, օրալարտա պու-լունան պիր գաշ խանէ իչինտէ սաղլանըր. վէ սաաթիլի շահանէ վէ ճաճընլար տախի արգասընտան կիտէրլէր էթրաֆլարընը գու-շաաղըլար, վէ պիր սաաթ գատար գալլա իթիքտէն սօնրա, վագըթ ախլամ օլուն-ղունտան, իչի ֆէրտասը կիւնիւնէ պըրագըր-լար :

— Սէղքիւր գալլատա 8 նէֆէր նիգամ ապէրի, վէ պիր գաշ նէֆէր տախի ճաճընը վուրուլար :

— Սէղքիւր խանէլէր սապաճա գատար մու-ճասէրտէ գալըր իսէտէ, սապաճըլըն Երու-սաղէ աղա, գաշմագ իւղը եօլու էլէ ալըրա վէ էպէթի Սարտիրուս իսմինտէ գահրաման Զայըն պիրիսի պունու իշիթտիլի կիպի, մէր-գուսուն եօլունու քէստիրի, վէ թուրքուպ բաշա ճաղըթէթլէրինէ կէթիլի :

— Սիւշարիլէյ ճաղըթէթլէրի մէրգուս Սարտիրուս շէճաթ վէ սաաթաթթըլը սէնա վէ թագտիր իյլէտիքտէն պաշգա, միւ-քեաֆաթ օլմագ իւղը տախի, մէրգուս պիր կիւմիւշ սաաթ իւն, պին պաշ գօյուն իճսան պուլուրուր :

— Պատէճա Երուսաղէ աղա, իպրէթի ա-լէմ օլմագ իւղը, Զաճընըն սօգաղարընտա վէ շարշըլարընտա պիւյիւք րէգալէթլէ կէ-տիրիլըր :

— Երգուսուն էվաթարընըն քէճալարընը մէրճամէթէն, 3 կիւն միւսաատէ օլունտուղու տան սօնրա, մէրգուս շէճրի մէղպուր տէ-րունինտէ վագը պիր միւյտան եէրինէ կէթի-րիլէրէք, էթրաֆընա 40 նէֆէր գատար ա-սաթիլի շահանէ տիլիլըր, վէ թիւֆէնկէ թու-թուլարագ էօրտիւրիլտիլքտէն սօնրա, պաշ-քէսիլիպ, տէվէթիլու Տէրվիշ բաշա ճալ-րէթլէրինէ կէօթիլէրիլիւր :

— Դէղայիլտէն վարիտ օլան մէքթուպի թէքթէմէսի տիր : — Դէղայիլ Սիւրաթըլա-րըն էլինէ կէչտիկի կիւնտէն պէրու, ֆէսա-ու իսթիլալըն էօնիւ ալընմալըպ, օրալարտա տալիմա պիւյիւք վէ քիւլէք զալպիլ թէ-ճատիւս իթմէքտէ, վէ Սիւրաթըլըլալը մէշըլլ իյլէմէքտէ տիր :

— Իմէրաթ մուգատտէմտ, օլ ճալպի-յի սէյնաճաթ իյլէտիկի վագըթ, Դէղա-յիլին սէվաճիլինտէն պըրըլմալըպ, վէ իչէր-լէրինէ կիտէմէյիպ, էմիյէթիլ մէվըլըլ կէզմիւշ կէօրմիւշ, վէ օրատա Սիւրաթըլալըն ճէօքիւմէթի նէ եօլտա օլուպ, քէյֆի-յէթիլին իչի եիւղու նասըլ օլունուղունտան Լաճըլ պիլմիշ տիր :

— Դէղայիլին Սիւրաթ նամ րէսմի ղալ-թասընըն եաղարըլը կիպի (Ե Եյի Զաճըն)

գապիլէսի բուհաստընտան Ալեյի 1-ւանըն պաշտօնաւ էջլէ ճիւղի ծառագ, պին ալ- թը եիւզ սիւարի իլէ, պին տէօրթ եիւզ պիլյատէ պուլունմայօր. զայեթ շէճի վէ ճէ- ղուր էլլի ալմարշ պին նէֆերտէն զիյատէ քթլ վէ ետեա մէլճուտ տուր: Վապիլէյի մէզքիւրէ շէճիանը արեպանը՝ քէսիլէյի ճամի օլտուղու կիպի, գուզվէթտէ քէնտիսինէ մու- առիլ: Օլէյթունի գապիլէսիյլէ միւլթէֆիգ, վէ պօնլարա միւլթէատիտ վէ մէլթէֆէր- թիգ պիր չօգ աշիթէթլէր տախի միւլթէճագ քըր:

Պէրլէ գապայիլի մերգուլմէ ֆէննի Տարպա աշինա, մուալլիսի ասքեր եթիթիթիթէմէթը- լէրինտէն, Վրանսըզլարա մէյտան մուհարէ- պէսինէ գալլըշալար, թօբա գարըռ տու- րամայրպ, պէճէմէճալ զայպ իտէճէթլէրի տէր- քեար իսէտէ, պուլլար պուրայա, գաթան կիլիշմէյիպ, շիմտիյէ գատար ֆուրսաթ պուլտուգճա, գարա պապըննտան, վէ արա սըրա եօլ քէսմէթտէն, փէք զիյատէ իսթիթատէ իյլէմէթտէ, վէ Վրանսըզլար- տան պիր նէֆէրինի պիլէ, Ղէզայիրին լէրի եիւզ սաաթ իշէրիսինէ սալը վիթմէթտէ տիլլէր: Վրանսալընըն գուզվէթ վէ գուտ- քէթի, ֆադաթ Ղէզայիրին սէվաճիլինէ մահուր վէ մագսուր օլուպ, իլէրույէ մէնֆէզ վէ միւլթսիլ օլմատըղ միսիլու, ի- չէրտէ պուլունման գապայիլի արեպան իսէ, րիթթէ րիթթէ սէվաճիլի մերգուլմէյէ իլէ- րիլէմէթտէ, վէ օրալարա Մաղըրպտան կէլէն տէրվիշ վէ սէյյաճ թագըմըյա իլէմալարը տախի, արապլարըն Տէմ—տին վէ Տէմ—միլ- լէթի օլմայանլարըն էլինտէ մահքիւմ վէ մաղուպ գալմաըն լայրգ օլմատըղնպ, վէ պէյլէ եաշամագտան իսէ, էօլմէք տաճա էվ- լէա պուլունմուղունա տայիր, միւլթէսիլար- նէ քէլիլֆաթ սէլու վէ իթեանիյլէ, արեպա- նըն նայիրէյի զայրէթ վէ Տամիյյէթի մի- լիյէլէրինի թէճնիճ իտէրէք, պէյնլէրինտէ գապիլէ գապիլէ, վէ աշիթէթ աշիթէթ ճա- պէճա Տիւթիլմէթի Տաղըրա ալէյճիստէ ճէ- միյյէթի իթթիճաթիյէ փէյտա իյլէմէթտէ տիր:

Օլթըր օլունան տէրվիշան վէ իլէմա թարաթ թարաթ տօլաշըպ, վէ նէֆսի Ղէ- ղայիրէ տէկին կիտիպ, թաճիթի արուզը ա- րեպանէ էլլէրինտէն կէլտիկի տէրէճէլէրտէ ֆէտաթեարանէ սայ վէ կիւշիշի պի ինթիճա իթմէթտէ տիրէր:

Միւլմայիլէյճ Ալեյիտ—1-ալա իսէ, ա- ղըլլը վէ միւլտէպպիր պիր առէմ օլտուղուն- տան, վէ Տէր շէպիսուն (կիճէ պասգընը) վէ մուգաթէլէտէ խիւտէ վէ տէսիսէյի էլտէն պլըրագմատըղնտան, միւլթէմէրրէն Վրանսա աքէրինէ Տիւթուն իտիպ, իճրա օլունան մուգապէլէտէ ֆիրար եիւզլինիւ կէօլթէր- մէթտէ, վէ Վրանսըզլար թէագգըպ իյլէ- տիթէ, միւլմայիլէյճ տախի, պօղուլմուշ Տէյ-

յէթտէ վէ փէրիշան սուրէթտէ Բմիսարաա- թէն կէրի չէթիլմէթտէ օլմաթիյա վէ Վրան- սըզլար գաթլէն էպա վէ ճէֆա, վէ թէէսիլի վէլտաթիլի ապ ու Տէվայա ապա տայանա- մայաճագլարը պէտիճի պուլունմալըյա Ալ- յիտի միւլմայիլէյճ պէյլէ պէյլէ Վրանսա- նըն պիր գուզվէյի աքէրիյէսինի իշֆալ իտիպ, Ղէզայիրին զայեթ ֆէնա վէ պա- թագըլ մահլէլէրինէ չէթէրէք Բօրալարաա պիթթապի վէ պիսսուհուլէ մահլ վէ իթ- լաթ իտիլի թաաթիմ իյլէտէկիլի, էճի վու- գուլ վէ պասիթէթ սէյլէյօրլար:

Ղէզայիր ֆըրգայի աքէրիյէսինին գօ- մանտանը պուլունման մարէշալըն ֆարիսէ ա- ղիլմէթի, մուսամմէմ իսէ տէ, իշին րէնկի տէլիշմիշ օլտուղունտան, պուրատան պիր լաճալ արըլմագ ճայիլ օլմատըղնը, վէ իմ- տատ օլարագ, տաճա պիր ֆըրգա սիւարի վէ փիյատէսին, սէրիան իրալ գըլընմասընը, Վրանսա տէվլէթինէ եաղմըլ օլտուղու միւ- լթէվաթթուրէն սէյլէնմէթտէ, վէ պաղը մա- Տէլլէրտէն ալընան ախպարը մէվուգայէ նա- ղարէն, պուլունման սըճճէթի աշիլալըմագտա քըր:

Տէվլէթի միւլարիլէյճա, պու սէնէ, վարիտաթ վէ մէսարիթաթ ումուլիյէսինի, պիր մուվաղէնէ իտէրէք, ումուրու մալիյէ- սինի իսլաճ, վէ պաղը թէսարիլթաթ վէ թատիլաթը իճրա իյլէմէթլիկէ գաթիլէն գա- րար վէրմիշ իսէտէ, մուվաթթագ օլմայա- ճաղը, վէ Ղէզայիրին գալլաըն Տէվլէթի միւլարիլէյճայէ մէսարիթ վաթիլէ գալիլունու աշաճաղը տէրթէար տըր:

Ղէրիտէյի Հալաթիս թապիսանէսի տախի, Տարիգի քէպիլտէ գաթուտու գաթա- լը օլտուղու Տալտէ, քէսաթիլէն եանմըլ, վէ սաճիպի պուլունման միւլսիւ Չըրըլ ճէնապ- լէրինին քիւլլի գարարընը մուճիպ օլմուշ իտի:

Օլ վագըլթարտան պէրու, մէզքիւր զա- ղէթա, Տէր նէ գատար թապիսանէյի աթի- րտէ թապ օլունմագտէ իտի իսէտէ, իտա- րէյի շիթաղէսինճէ էվլէլէրի քէմալէթի Տէ- նուզ պուլամաթըղնտան, չօգ տէֆա կիւ- նիլտէ չըգարըլմամագտա իտի:

Պու ճիւմա իրթէսի չըգարըլան նիւսիւ- սինտէ օղունան իսթարաթա նաղարէն, մէզ- քիւր զաղէթա, պատէղին Տէմ էվլէլէրի կի- պի, կիւնիլտէ չըգարըլարագ, Տաթթատա պէշ տէֆա չըգարըլաճագ տըր, վէ Տէմտէ, ղըթասը պիրաղ տաճա պիլիլտիլէճէթտիր- չիւնթի, Օլթըլ Տաղըլթի սատարէթէնա- Տի, վէ տէվլէթուլ ֆէլտաթթուլ Մալի վէ Վաղըլ Մուլթաթա բաշա Տաղարաթթ թա- րաթընտան ղուհուրա կէլէն ինայաթ ու իգ- տամ սայէսինտէ, լաղըմ կէլէն Տէր նէվի իաղը, մաթիլա, վէ սայիրէյի մալիք պուլ- րուլտուգտան պաղա, Պապը ալինին թօմ- րուգ նամ մահլէլինին տախի, մաթպաա օլմա-

սընա, միւլսաթաթէյի սէնիյէ իճսան պուլ- րալթաթտուր:

Ղէ ինայէթ ու էլթաթը պիլիպան Տաղ- գընտա, Ղէրիտէ թաթաթընտան, իղճաթը շիւթընիյէթի աղիմէ օլունմուշտուր:

Պիր միլլէթին տայիրէյի մէտէնիյէթտէ իլէրուլէմէսինէ էն պիլիլէք ալէամէթ, ղա- ղէթալարըն իլէրու կիտիպ, վէ քէսպի իթի- պար ու էճէմիյէթ իթմէսի օլուպ, վէ վիւ- քէլայի ֆէլիսամ Տաղարաթը ճանիպիստէն իսէ, մէզքիւր ղաղէթանըն, քէսպի քէմա- ղէթ, վէ տաճա պիր իյի սուրէթտէ տէվաթ- միւլալալէթ իտէպիլմէսի ղըմիլնտա ղուհու- րա կէլլիշ օլան շէվգ ու զայրէթ վէ Տիւլմէթ ու ինայէթ, օլ ճիճէթլէ պիր էսէրի մէմ- ատէճ սայրըլաճաղընտան, պիլ տախի քէնտի թէլէք քիւրի աճիգանէմիլի, Ղէրիտէնին թէ- չէք քիւրէթինէ զամ ու իլալէ իտէրիլ:

Իրգըրուլման կէլէն խապըլլէրէ նա- ղաթէն, Չըրթէպլէրին սիլաճարը թօրանըլ- մըլ, վէ քէնտիլէր տախի օրալարտան չը- գարըլարագ, կիտէճէթլէրի եթըլէրէ եօլճու օլմայա պաշալմըլար տըր:

Վէլէնլէրտէ, Սըբաղան Պատրիարք Տաղըլթէրինին Պապը ալիյէ կիտէրէք, Չար- սանճագ Հայարը Տագգընտա, մէրճամէթի Պալթանաթը սէնիյէլէնին պիրան էվլէլէ էր- ղան պուլրուլմաթըն իսթիտա վէ րէճա իյլէ- տիկին, վէ Իրգըրուլմ վիլայէթի վալիսի տէվլէթուլ բաշա Տաղըլթէրինին պիլղաթ օլթարաթա աղիմէթ իլէ, շու մահուտ մէսէ- լէյի Տալլ ու թէսվիլէ իտէճէկի, վէ օլմատըլ թագտիրտէ, տէրէպլէրինի թուլթուպ թու- լուպ պուրայա կէօնտէրէճէկի, վէ շիմտիթի Տալ միւլտիրէրինին աղլիլէ, եթիլնէ պաղա պիրսինին թայիլինի թէսէլլի—պախշ ճէ- վապլարընը ալտըղն, պիլտիրմիշ իտիք:

Պու տէֆա Տոկտիմէթ 31 թարիլէ թա- րաթըմըլա կէլէն պիր ղըթա մէթթուպա նաղարէն, էվլէլէրի միւլտիր Տալա մէմուրիյ- եթթաթ պուլունմագտէ օլուպ, վէ Իրգըլն- կէնան իսէ, տէրէ պէյլէրի թարաթընտան, զայէթ աղըր Տաշալը աթլար վէ գաթըրլար կէօնտէրիլթիկի կէօրիլմիւշ, ֆէգաթ քիւլմէ- րէ կիթտիկի աշիլալմամըլ տըր:

Պիլ մէզքիւր թէսէլլի—պախշ Տալաթիսի վէրտիթտէն սօնրա, Չարսանճագըլարը թէ- սէլլի իթմէք նիյէթիլլէ, ապը իլէ ֆօր—ֆ Ելլէ օլապ, տէմիշ իտիք, մէզքիւր մէք- թուպու եաղան ղաթ, պիր գալգալէմ եէնի եէնի ֆէնալըզլար պէյանընտան սօնրա, Տագգըլ օլարագ, պիլղեմ օլ թէսէլլիլիլի չիւրիլթմիւլտիր: Ելլէլէ քի, փիլի գա- րիյէսի սէքէնէսինտէն Չիթճի Մանուկ նամ տէլիգանըլ, ալա ու իթա նիյէթիլլէ պիր մահլէլէ կիտէր իթէն, գարըլընա 12 նէֆէր Վիլարտ չըգարագ, վէ իւզէրինէ տէօրթ տէֆա գուրըն չէթէրէք թէլէթ իթմիլէր, վէ պի-

չարէ անասնն պիր թանհսի, վէ փամիլ-
եասնն չամիսի օլտուղունտան, մէղքիւր
փամիլեա քեամիլեն տիւշարը սեփալէթ վէ
մէյնուսիյնէթ օլմուշտգը:

Համալէ գարիյէսի սեքէնէսինտէն քէհ-
եա չարութիւն նամ քէսէ, զթմէնտէրէ
պէյլէրի քին ու զարաղ սագլամըլ օլուպ,
վ ախըը ինթիգամ նիյէթինտէ կէզմէքտէ
իքէն, կիճէնին պիրիսինտէ իպէրինէ պիր
գուրչունտուր սըգըլըր, վէ գուրչուն չէր նէ
գատար էօլտիւրիւնէն եէրինէ իսագլէթ իթ-
միլ իսէտէ, սաղ էլէնին իւշ բարամաղընը
պըպ կէօթիւրիւր:

Երինէ փէրի գարիէսինտէն իսիլաֆ չա-
կորեան Պօղոս նամ տէլիքանը, պիր մաս-
լահաթ զըմնրտա կիճէլէյին տիւշարը չըգ-
տըգտա, իւղէրինէ պիր գուրչուն սըգըլըր,
վէ քէնտիսինէ պիր շէյ օլմուլ իսէտէ, էլ-
պիսէսի եանըպ, վէ քէնտիսի իսէ էլըրը մէր-
թէպէ գորգտուղունտան, էսիր ֆիրաշ օլուր:

Բաշաղալ գարիյէսի սեքէնէսինտէն տէր
Մինասեան Նիրակոս նամ տէլիքանը, կի-
ճէլէյին Եօլմուղա իթմէքտէ իքէն, պիր
գաշնէֆէր Վիւրտլէր իւղէրինէ չիւճում ի-
լէ, մէրգումու օլ գատար տէօյէրլէր վէ եա-
րալարլար քի, գանլար իշինտէ եաթա գալըր
պատէհու պիչարէ, իսղաթ գաղասընտաքի
զըլլայի չիւմայունա կէօթիւրիւրլէր, պա-
ղըլըր վէ քէսպի շիֆա իտէր. զթմէն օլա-
նըն միւտիւրինին մէրգումա զարաղը օլտու-
ղունտան, շու պարպարձա չարէքէթէ,
Վիւրտլէրի միւմայիլէյին թաշիք իթմէ-
սի, սույի զանն օլունմաղտա իմիլ:

Բաշաղալ գարիյէյին Նիրկարաբեան Մա-
նուկ նամ քէս, ախլաղը չամիտէսի տէրքեար
օլտուղու չալտէ, միւտիւր զարաղ պաղլամըլ
օլտուղունտան, թէհի պիր սէպէպէ մէյնի,
պիչարէյի կէթիւրթիւրիւր, այագլարընա տէ-
միր թագալըրը, վէ Ձէ սաաթ պաշը աշաղը,
վէ այագլարը Եօգարը աստըրըր, վէ պատէ-
հու պիր դաշ կիւն տախի մահպէստէ պէր-
լէթիւրթիւրթէն, վէ պիր շէտիտտէ տայագ
աթմաղտան սօնրա, եարը ճանը վէ եարը
էօլու գաբար գօյուվէրիւր:

Տէվէթու Լափն Մուսլիս բաշա չագ-
րէթիւրինին, շիմտիյէ գատար Չարսանճաղա
աղիմէթ իլէ, պիչարէկեանը շու պարպար-
լըգլարընտան խէլաս իտէճէկի էմէլի էղէպ-
տէն իքէն, Մուշ ֆէնաղըը իսթմէ կէլիլ,
օրայա կիթմիլ, վէ թագլիւթիլլէ Չարսան-
ճագ մէսէլէսի կէրի գալմըլտըր. Լաքին, ու-
մարըլ քի, եագընտա շու մէմուրիյիէթի միւ-
հիմէլէրինի տախի իճրա իտէրէք. Սալթա-
նաթը սէնիյէյէ պիր զայլէ վէ պիր լէքէ
սայլմագտէ օլան շու տէրի պէյլէրի զուլում-
լարը եէրինէ տախի, միւրատ ու նիյաթը
խայրիյէթայատը չագըթի փատիշահիյէ
թէվիլիգան, ատայլէթ ու չագգանիյիէթի

իպգա իթտիւրիւր, վէ պիւնէրճէ ֆուգարաղը,
ճանալարլալ իշինտէ չայվանլար կիպի եա-
շալմագտան գուրթարըր:

Սալթանաթը աէնիյէն չէր նէ գատար,
չէր սընըֆ թէպատարընը րահաթ ու սէա-
տէթի չալինի տիւշիւմէքտէ վէ յարու իթ-
մէքտէ իսէտէ, զայլէսի վէ թէշէպիւսաթը
քէսիւրէսի տախի տէրքեար օլտուղունտան,
պէօյլէսուսուլարը, տայիմա արղ վէ իսթար,
վէֆիթատէ իթմէք, Վաթիւրթիւրթէն միւլին վա-
ճիպէյի զիմմէթինտէն տիր:

Միլլէթիմիլ մէմուրինինտէ, չօղլար, շու
եա պու շէյ էքսիւր օլտուղունտան, իշէրէ
պագլլամամագտա, վէ ֆուգարա պէօյլէ ա-
յագ ալթընտա գալմպէլիլմէքտէ տիր տէր-
լիւ. չալ պու քի, պիլգըլ, մէմուրինի միլ-
լէթտէ չէր շէշտէն զիշտէլ իլլէլ շէյ էքսիւր
տիր, պիլլինճիսի, պէօյլէ սէֆիլլէրին սէֆիլ-
լիւրէրինի լայրգըլա պիլլիք, վէ իքինճիսի,
աճըլպ վէ մէրճամէթ ճիպէթի պիր էլ-էլէյ
մալըր օլմաղ, Եօլմաղ չէր չէլ ֆաթիլլէ տիր:

Չարսանճաղալ, Վէվէլիլլէ յուսահա-
տութիւնա տիւշտիւրթիւրթէն, պիր չիմայլէթ
պուլմագ նիյէթիլլէ, թէպտիլլէ մէղհէպէ
միւրաճաթ իլէ, եա գաթմըլ, վէ եաթսո
բոթմէսթան քիլիսէօի իտարէսինէ իթիճա
իթմէքլիլի տիւշիւմէքտէ իտիլէր. Չալ պու
քի, չէփիսի պիր խամուրուն բարչասը օլան
իւշ իտարէնին աթիսի էքլի պիլլէլ պիր
Չալտէ օլտուղունու րանա կէօրտիւրթիւրին.
տէն, իքի տէֆա տըր ալտըղմըլ մէթմուպ-
լարա նաղարէն. Իւլալիլլէ գապուլ իթ-
մէքտէն պաշղա պիր թալիլի սէլամէթ պու-
լամայաճաղլարըն տիւշիւմտիւրթիւրթէն, է-
կէր պու տէֆա տախի, սէտայի ֆիւրատ ու
ֆիլղանլարընը Վաթիւրթիւրթէն իշիթտիւրթ-
մէղլէր իսէ, տօղու կիտիպ իսլամ օլաճագ-
լար իմիլ:

Ար «Նիլլէ Նիլլէ» Լէլլէ» Լէլլէ:

Չարսանճաղը տախիլինտէ քիպին
Պալլըր գաղասընտա չէնտ սէնէտէն պէրու
չայվան խաթմէլիլի աէվամ իտէրէք, չիւր
սէնէ պիր քէօյտէ չէօքմիւնիւ իճրա իթտի-
կի մէսիլլիւ, պու սէնէ տախի գաղայի մէղ-
քիւրէ թապի, Պուրտ Տիւման Տէրէ գա-
րիյէսինտէ շիտտէթիճէ զուհուք, վէ տէֆա-
թին գուրայի սայիւրէյի տախի սիւրայլէթէ,
իքի պին տէօրթ եիւղ լիւիսէ գարիպ ման-
տա վէ գարա սըղըր չայվանաթը թէլէֆ օլ-
տուղու, վէ Մէնգալա գաղասընտա տախի
չէնտ մահտէն պէրու զուհուր իտէրէք, գան
ալընմագտա վէ սայիւր տիւրիւ իւճ իտիւ-
մէքտէ, վէ լիաշէ վէ սայիւրլէրի աէֆն օ-
լունմագտէ իսէտէ, ֆայիտէպալիլ օլամատը-
լը, վէ պու խաթմէլիլ հալընըլ մանտա վէ
գարա սըղըր չայվանաթընտա պուլունտու-
ղու, վէ Բաղարճըր գաղասընըն Լաքի քէօ-
լէրինտէ չէնտ մահտէն պէրու մանտա վէ

գարա սըղըր իլէ աղնամ վէ քէշիտէ զու-
հուր իտիպ, իշպու խաթմէլիլէ թուլթուլան
չայվանաթ, նիչայլէթ իւշ կիւն գատար տա-
յանապիլլէրէք, վէ սօնրա չէլաք օլաթագ, ի-
լէթի մէղքիւրէ չայվանաթըն եիւրէկինտէ
օլմասըլլա, խաթմէլիլէ թուլթուլան չայվան-
լար, այագլարըլլա գարընլարընը տէօյէ տէօ-
յէ էօլտիւրթիւրի, վէ վէֆիթմըն ճիւլուտ
(տէրլիլ) վէ սայիւրլէրի կէօմտիւրիւլմէք-
տէ, վէ խաթմէ վէ սաղլամը եէքտիկէրինէ
գարըշտըլլամագտա իսէտէ, չարէօաղ օ-
լամատըլը, վէ Բըրալատի գաղասընըն չէնտ
ատէտ գուրասընտա տախի, պիլլ պուլուգ
այտան պէրու չայվանաթը մէղքիւրէլէ արըլ
օլան խաթմէլիլ իսլալ օլըպ, պաշաղը սէր
սէմէլիլէք. քէ կէօլլէրի կէօրմէլ տէրէճէլ
վարարագ թէլէլ օլտուղլարը, մահալէրինէ
տէն վուգու պուլան իշարաթտէն միւնթէճէմ
օլմուշտուր:

Ինկիլթէրտա պու նէվի չայվան խաթ-
մէլիլի զուհուր իթմէսիլլէ, պուլա. օրաճա
տախի վիլէ չօք չարէ վէ մրգալիճէ արաթ
նըլարաք, նիչայլէթ, օլունան թէճիւլիւլէյէ
կէօրէ, չայվանաթըն իւշճէլլէրի սու սիթիլ-
լիւրինէ պիր մրգատար բասլանմըլ տէմիր բաթ-
չալտըր գօնուլա, վէ տայիմի սուրէթլէ փ-
թիլլէրտէ ոլըրագըլա, իլլէթի մէղքիւրթիւր
չարէլի տաֆի իւղ զուհուր օլտուղու աղիւ
չալմըլ, վէ ճանիպի տէվէլլէթտէն ումուր գօթ
սօղսլարա, պուլունտագլարը մահէլլէրտէ
տախի գապլ էլ զուհուր մուալիճէլի միւ-
քիւրէնին խաթմէլիլ ուսուլի, մուարըլը
խայրիւտիտէ պէյան վէ իշար գըլընմըլ օլ-
տուղու, Բուլնամէլլի ճէրիտէլլի Հաֆաթէ
սին 265 նիւմէրօլու նիւսիսինտէ կէօրիւլ-
միւշ, վէ մէղքիւր իւճ միւք գօլայ եարըլը
պիր շէյ պուլունմուշ օլմասըլլա, կէրէք
մահալլի մէղքիւրթէտէ վէ կէրէք չայվան խաթ-
մէլիլի զուհուր իտէն եէրլէրտէ մէղքիւր ի-
լաճըն խաթմէլիլ իթիլալ իտէճէկի կիպի
չիւնքի պու խաթմէլիլ չայվանտան չայվա-
նա սարի (պուլաշըր) շէյ օլուպ, պիւն-
էն ալէյ, էն միւնսիլլ թէտնպիւրտէն պիլլ
տախի գարանթինա ուսուլի օլտուղունտան,
եանի, խաթմէլիլ օլան գարիյէ չայվանա-
թընըն, սաղլամ չայվանլարա գարըշտըլլէ
մամասը, վէ պիր մէրատա օթլաթտըլլէ
մագտան, վէ պիր կէօլալէն սու իշիլլիլմէք-
տէն մուհաֆաղա իտիլմէթի, վէ թէլլէֆ օլան
չայվանաթըն, տէրիլլէրիլլէ պէրապէր տէ-
րինճէ կէօմիւլլէրէք, վէ միւմքիւն իսէ իւ-
ղէրինէ պիրաղտա քիլէճ տէօքիւլլէրէք, տի-
կէր չայվանաթագ գօգուսունուն սիւրայլէթ իթ-
տիլլիլմէսի գաղիյէսի պուլունտուղունտան
պու ուսուլուն տէվաթի իճրասընա տախի տիլ-
գաթ գըլընմասըլ, ճիւլլէյէ իսթար օլու-
նուր:

Սէլիպ ՂԱԶԻԹԱ ՎԻ ԹԱՊԻԱՆԵ
ԵՆ ՄԻՆԱՍԵԱՆ